

Lahonnut unelma

Talo maalta. Se oli Johanna Ulmasen toiveiden täyttymys, joka vei lopulta niin terveyden kuin taloudenkin. Nyt velat on maksettu, mutta jo paljon aiemmin Johanna oli opeteltava päästämään irti uhrin roolistaan.

Viime keväänä **Johanna Ulmanen** havahtui uuteen tilanteeseen. Hän huomasi maksavansa viimeistä lainaerää omakotitalostaan. Siitä, joka oli ostettu yli kaksikymmentä vuotta sitten – ja joka oli jo vuosia aiemmin purettu maan tasalle.

”Täytyy myöntää, että se oli kieltämättä aika juhlava tunne.”

1990-luvun lopulla Johanna Ulmasen perheeseen oli syntymässä kolmas lapsi. Perhe halusi tilavampaan asuntoon, maalle. He löysivät unelmiensa kodin, vanhan talon ja tekivät nopeasti kaupan.

”Olimme ihastuksissamme. Talo oli aika kivan näköiseksi remontoitu, raikkaan oloinen. Teetimme kaupan yhteydessä siihen kuntoarvion. Kerroo varmaan jotain sinisilmäisyydestämme, ettemme siihen aikaan edes tienneet, mitä eroa on kuntoarviolla ja kuntotarkastuksella.”

Lahoava koti

Onpa tuo koira rauhoittunut, maalaiselämä tekee sen varmaan uniseksi. Niin ajateltiin Johanna Ulmasen perheessä muuttoa seuranneena kesänä. Koira tuntui jatkuvasti nukkuvan.

”Kesä meni mukavasti, kun ikkunat ja ovet olivat auki, mutta ongelmat alkoivat heti ensimmäisenä syksynä, kun ne suljettiin ja aloimme lämmittää tupaa.”

Perheessä puhkesi flunssakierre, joka ei meinannut millään hellittää.

”Emme siltikään osanneet epäillä taloa sairastelun syyksi, sehän oli todettu arviossakin ihan terveeksi.”

Kului pari vuotta, ennen kuin perheessä huomattiin, että talon lattia oli yhdestä kohtaa painunut.

”Kun tuon komeron lattia sitten avattiin, se oli ihan laho.”

Seuraavaksi painui keittiön lattia, sama juttu. Sekin piti purkaa.

”Siitä alkoivat purkutyöt. Pian selvisi, että seinähirret olivat lahoja mineriittilevyjen alla.”

Tässä vaiheessa perhe tajusi pyytää paikalle terveystarkastajan.

”Hän oli onneksi oikein hyvä ja opasti meidän Asumisterveysliiton asiantuntijoiden juttusille. Niin **Hannele Rämö** tuli jatkamaan tutkimuksia.”

Talosta löytyi lattiasieni, joka oli levinnyt myös remontoidulle puolelle taloa. Itse asiassa lattiasienen rihmasto oli levinnyt kattorakenteisiin saakka. Hirsistä löytyi myös tuomaanjumeja ja kuolemankelloja.

Tuhojen paljastuttua Johanna Ulmanen ja hänen puolisonsa alkoivat vaatia kaupan purkua.

Siitä alkoi kuusi vuotta kestänyt oikeudenkäyntivaihe.

”Lopulta saimme hovioikeuden päätöksellä osakorvauksen lattian ja remontin osalta ja oikeudenkäyntikulumme korvattiin. Talo tuomittiin polttokelpoiseksi.”

Irti katkeruudesta

Mustaa, katkeraa, sairauksien täyttämää. Niin Johanna Ulmanen kuvaa pahimpia hometalovuosiaan.

”Silti tapahtui myös ihania asioita. Kaikista vaikeimmassa rahatilanteessa pankista soitettiin, että koska olimme saaneet osalle asuntolainamme valtion takauksen, he suosittelevat, että jättäisimme sen osan maksamatta. Myös lopun lainan erät saimme sorvattua kohtuullisen pieniksi. Samoin saimme apua saman kokeneilta ja pääsimme AsTe:en leireille ja tukipiireihin.”

Selkokieli on avain tietoon

MEILLÄ JOKAISELLA on oikeus saada tietoa tavalla, jota ymmärrämme. Suurimmalle osalle Suomessa asuvista riittää selkeä yleiskieli. Maassamme on kuitenkin noin 750 000 ihmistä, joille selkeäkin yleiskieli on vieras kieli. Selkokielen tarve lisääntyy huimaa vauhtia.

Selkokieli on yleiskieltä helpompaa suomen tai ruotsin kieltä. Selkokielessä tekstin ja kielen rakenteet sekä sanasto ovat yleiskieltä helpompaa ja ymmärrettävämpää. Siksi selkokielistä tekstiä on helppo lukea ja ymmärtää.

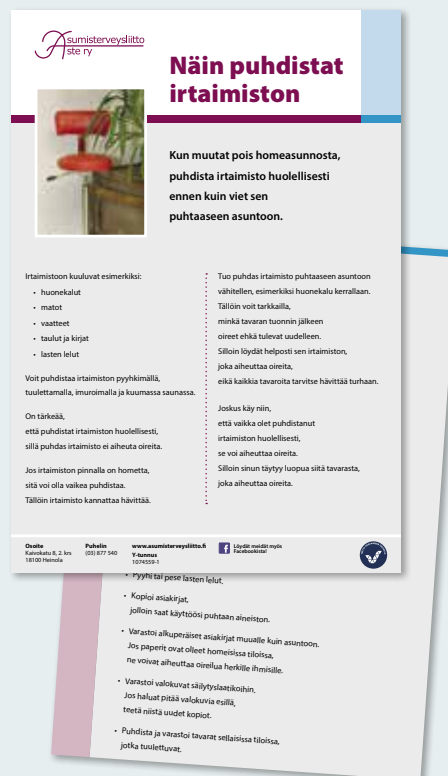
SELKOKIELESTÄ HYÖTYVÄT niin ikääntyvä väestömme, kehitysvammaiset, maahanmuuttajat, erilaisista neurologisista sairauksista kärsivät, kuin ne ei-vammaiset henkilöt, joiden lukutaito on heikko. Toisaalta

kuka tahansa hyöttyy siitä, että tekstiä on helppo lukea ja ymmärtää.

Kun lukija etsii haastavaan elämäntilanteeseen apua ja neuvoja esimerkiksi eri toimijoiden verkkosivuilta, on tärkeää, että tieto on helposti löydettävissä ja luettavissa. Kun lukija ymmärtää tiedotteet ja ohjeistukset helposti, silloin myös väärinkäsitysten määrät vähenevät.

Selkoteksti kunnioittaa lukijaa ja parantaa ihmisen elämänlaatua. Se välittää tiedon lukijalle lukijan näkökulmasta ja helpottaa tiedon saamista. Selkokielen avulla jokainen lukija saa tiedon samanlaisena ja jaksaa lukea tekstin loppuun. Siksi selkokieli on avain tietoon. □

Sanna-Leena Knuuttila
FM, selkokielen asiantuntija
Kouluttaja ja selkomukauttaja

■ "Silti tapahtui myös ihania asioita."

Kaikki perheessä sairastuivat, osa lievemmin, osa pahemmin. Välillä Johanna oli työkykyinen, välillä ei. Elämä oli pitkään vain pärjäämistä päivästä seuraavaan.

Jossain vaiheessa Johanna ymmärsi, ettei hän voinut elää loppuikänsä katkeruudessa velloen.

"Minun henkilökohtainen pelastukseni oli se, että tulin uskoon. Samalla ryhdyin työstämään anteeksiannon prosessia, sillä ymmärsin, että katkeruus ja viha vaurioittavat vain minua ja läheisiäni. Se ei tapahtunut käden käänteessä vaan vei vuosia."

Elämänvaiheesta ei selvitty yhtenä perheenä, Johanna ja hänen miehensä erosivat.

"Avioliittoamme emme pystyneet pelastamaan, mutta säilytimme silti hyvät välit, mistä olen iloinen."

Vaikka sairaasta talosta oli päästy pois, Johannan astma ei parantunut. Astmaoireita tuli milloin mistäkin.

"Pahimpina aikoina en pystynyt

menemään edes kauppaan tai linja-autoon. Jossain vaiheessa kuitenkin huomasin, että vaikka oireeni ja sairauteni olivat totista totta, kohtauksiani saattoi laukaista tai pahentaa tuntemani paniikki. Kun sen oivalisin, oireet usein helpottivat, kun tajusin alkaa rentouttaa itseäni ja keskittyä hengittämään rauhallisesti. Ikään kuin tynnyttelin itseäni, ettei ollut mitään hätää."

Astmalääkkeitä Johanna käyttää edelleen säännöllisesti, mutta hän toivoo, että joku päivä niistä olisi mahdollista päästä eroon.

"Haluan katsoa eteenpäin ja ajatella tulevaa mahdollisimman myönteisesti", hän toteaa.

Vielä kerran vesivaurio

Johanna Ulmasen hometalon ostosta on yli kaksikymmentä vuotta. Sen jälkeen hän on asunut useissa eri osoitteissa.

"Sillä tavoin sairastuminen jätti jälkensä. Jos asunnossa on ilmennyt pientäkään vikaa, olen melko nopeasti tehnyt muuttopäätöksen."

Eikä Johanna Ulmanen halua enää asua omistusasunnossa.

"Mutta sen verran olen yllättänyt itseni, että asumme nykyään taas omakotitalossa."

Kun taloon oli muutettu, selvisi, että siellä oli käynyt pienekö vesi-vaurio.

"Sitä selvitellessä ajattelin, että olen varmaan alkanut päästä omasta menneisyydestä yli sillä pysyin täysin rauhallisena. Asia selvitettiin ja hoidettiin, ja nyt koti on kunnossa", Johanna hymähtää.

Enää hän ei koe olevansa uhri.

"Sain aikoinaan valtavasti apua vertaistuesta, saman kokeneilta ihmisiltä, mutta minun on pitänyt ottaa kaikkeen tähän etäisyyttä. Olen ymmärtänyt, että oman elämäni kannalta on ollut tärkeää päästää hometalon asukas -roolista irti. Se vei elämästä vuosia, mutta se on nyt ohi."

Jotain on silti jäänyt.

"Kun vuokratalon vesivauriota korjattiin ja lattiaa purettiin, otin joka vaiheesta valokuvia. Enää en luota sinisilmäisesti asuntoasioissa oikein mihinkään." □